

VOKALIŠOINTU

Гармония гласных

<p>Если в слове предыдущими окончанию гласными были a, o или u в окончании всегда будет a.</p>	<p>auto □ auto-šša šana □ šana-šša koulu □ koulu-šša laiva □ laiva -lla</p>
<p>Если в слове предыдущими окончанию гласными были ä, ö, y, e, i или только i, e в окончании всегда будет ä</p>	<p>köyhä □ köyhä -ššä yö □ yö-llä piä □ piä -ššä pirtti □ pirti-ssä</p>

В сложных словах выбор суффикса или окончания зависит от последнего слова: *kuivuvašta* (банный веник) – *kuivuvaššašša* (банным веником)

Personariättehet (личные окончания глаголов)

yksikkö

monikko

1. *-n*

-mma/-mmä

2. *-t*

-tta/-ttä

3. *-u/-y*

-h

OLLA

БЫТЬ

Mie ole-n

Šie ole-t

Hiän on

Myö ole-mma

Työ ole-tta

Hyö ollah

PAISSA

ГОВОРИТЬ

Mie pakaja-n

Šie pakaja-t

Hiän pakaja-u

Myö pakaja-mma

Työ pakaja-tta

Hyö paissa-h

RUATUA

РАБОТАТЬ

Mie rua-n

Šie rua-t

Hiän ruata-u

Myö rua-mma

Työ rua-tta

Hyö ruata-h

0 = nolla

1 = yksi

2 = kaksi

3 = kolme

4 = neljä

5 = viisi

6 = kuusi

7 = seitsemän

8 = kahdeksan

9 = yhdeksän

10 = kymmenen

11 = yksitoista
12 = kakšitoista
13 = kolmetoista
14 = nellätoista
15 = viisitoista
16 = kuušitoista
17 = šeiččementoista
18 = kahekšantoista
19 = yhekšäntoista
20 = kakšikymmentä
21 = kakšikymmentäyksi
22 = kakšikymmentäkakši
23 = kakšikymmentäkolme
24 = kakšikymmentänellä
25 = kakšikymmentäviisi

26 = kakšikymmentäkuuši
27 = kakšikymmentäšeiččemen
28 = kakšikymmentäkahekšan
29 = kakšikymmentäyhekšän
30 = kolmekymmentä
40 = nelläkymmentä
50 = viisikymmentä
60 = kuušikymmentä
70 = šeiččemenkymmentä
80 = kahekšankymmentä
90 = yhekšänkymmentä
100 = šata
200 = kakšišatua
1000 = tuhat

Šano numerot parillaš.

Malli: Mitä on $15 + 4$? Še on 19.

+ — *plus*

– — *miinus*

X — *kertua*

= — *on/tulou*

a) $15 + 4 =$

f) $9 \times 8 =$

b) $2 \times 10 =$

g) $31 + 12 =$

c) $22 - 8 =$

h) $11 \times 5 =$

d) $3 + 7 =$

i) $29 - 27 =$

e) $68 - 35 =$

J) $16 - 16 =$

-KO/-KÖ

Šie elät Petroskoissa.


Elätkö šie Petroskoissa?

Šie olet karjalaini.
Oletko šie karjalaini?

Šie olet Mikittä.
Oletko šie Mikittä?

Elätkö šie Petroskoissa? – Mie elän Petroskoissa.

Opaštuuko hiän koulušša? – Hiän opaštuu koulušša.

Opaššuttako työ yliopistošša? Myö opaššumma yliopistošša.

Eletähkö hyö šuurešša kaupunkissa? – Hyö eletäh šuurešša kaupunkissa.

Elätkö šie Venäjällä? – Mie elän Venäjällä.

Eläykö hiän Karjalašša? – Hiän eläy Karjalašša.

Oletko šie koissa? – Mie olen koissa.

Onko hiän pihalla? – Hiän on pihalla.

Verbin kieltomuoto (отрицание глаголов)

Отрицание образуется с помощью отрицательной частицы ei, которая спрягается по лицам, и основы глагола 1 лица ед. числа (3 лицо мн. число – убираем окончание h)

mie en + **elä** (основа 1 л. ед. ч.)

šie et + **elä** (основа 1 л. ед. ч.)

hiän ei + **elä** (основа 1 л. ед. ч.)

myö emmä + **elä** (основа 1 л. ед. ч.)

työ että + **elä** (основа 1 л. ед. ч.)

hyö ei + **elätä** (основа 3 л. мн. ч.)

Mie olen yliopistošša. – Mie en ole yliopistošša.

Hiän on pihalla. – Hiän ei ole pihalla.

Myö olemma Šuomešša. – Myö emmä ole
Šuomešša

Tuatto ruatau mečäššä. – Tuatto ei rua mečäššä.

Mie elän Petroskoissa. – Mie en elä Petroskoissa.

Hiän pakajau karjalakši. – Hiän ei pakaja
karjalakši.

MIIMMONI? KAKOY?

pieni (маленький) – suuri (большой)

kaunis (красивый) – rumma (гадкий)

vanha (старый) – nuori (молодой)

ruataja (работающий) – laiska (ленивый)

hyvä (хороший) – paha (плохой)

iloini (веселый) – ikävä (скучный)

rohkei (смелый) – varassti (трусливый)

Kuin šilma kučutah? – Milma kučutah Liisa.

Ken šie olet? – Mie olen karjalaini.

Mitä kieltä šie pakajat? – Mie pakajan
karjalakši.

Missä šie elät? – Mie elän Karjalašša.

Mistä šie olet kotosin? – Mie olen kotosin
Petroskoista.

Kuin šie vanha olet? – Mie olen 33-vuotini.

KENEN? Чей?

я – mie	моя книга – miun kirja
ты – šie	твоя книга – šiun kirja
он – hiän	его, её книга – hänen kirja
мы – myö	наша книга – meijän(miän) kirja
вы – työ	ваши книга – teijän (tiän) kirja
они – hyö	их книга – heijän (hiän) kirja

Mie	olet	yliopistošša.
Opaštaja	elättä	kuorošša
Myö	opaššutah	koulušša.
Šie	ruatau	diskošša.
Pekka	pakajan	venäläini.
Hyö	laulamma	karjalakši.
Työ	tanššiu	Jyškyjärveššä.

Mie	pakajan	karjalakši.
Opaštaja	ruatau	koulušša.
Myö	laulamma	kuorošša
Šie	olet	venäläini.
Pekka	tanššiu	diskošša.
Työ	elättä	Jyškyjärvešša.
Hyö	opaššutah	yliopistošša.

Demostratiivipronominid.
Указательные местоимения.

Tämä – этот

nämä – эти

Tuo – тот

no – те

Še – этот

ne – те

Tämä on **stuula**. – **Это** стул.

Tuo **tyttö** on **Liisa**. – **Та** девочку зовут Лиза.

Kenen **kirja** on? **Še** on **minun**. – Чья это книга?

Она моя.

Meidän **maa** on **Venäjä**. **Še** **maa** on **šuuri**. – Наша страна Россия. Эта страна большая.

Kyllä – да, конечно

Ei – нет

Kylä – деревня

Kyläššä - в деревне

Kaupunki – город

Kaupunkissa - в городе

Paissa karjalakši – говорить по-карельски

Huoti – Фёдор

Venäläini - русский

Karjalaini - карел

1. Говоришь ли ты по-карельски?

2. Я не говорю по-карельски.

3. Живёт ли Федя в деревне?

4. Федя не живет в деревне, он живёт в городе.

5. Ты русский?

6. Нет, я не русский, я карел.

1. Pakajanko šie karjalakši ?

2. Mie en pakaja karjalakši.

3. Eläykö Huoti kyläššä?

4. Huoti ei elä kyläššä, hiän eläy kaupunkissa.

5. Oletko šie venäläini ?

6. Ei, mie en ole venäläini, mie olen karjalaini.

šanuо – сказать
olla – быть
raissa – говорить
eläy – жить
ruatua – работать
opaštua – учить
kylä – деревня
kaupunki – город
Karjala – Карелия
Venäjä – Россия
Šuomi – Финляндия
karjalaini – карел
venäläini – русский

šana – слово
kirja – книга
koulu – школа
yliopisto – университет
koti – дом
piha – двор, улица
meččä – лес
kuoro – хор
opaštaja – учитель
maa – страна
laulua – петь
tanššie – танцевать
šanakirja – словарь